

***The American Archivist* 86, br. 1 i 2 (2023).**

Godište 86 časopisa *The American Archivist* objavljeno je 2023. godine u dva broja: proljetno/ljetnom (prvi) i jesensko/zimskom (drugi). Prvi broj sastoji se od uvodne riječi glavne urednice Amy Cooper Cary naslova *Mirrors, Mirrors*, govora predsjednice Društva američkih arhivista (Society of American Archivists) Courtney Chartier naslova *Show? To Whom?*, priloga o provedenoj anketi *A*CENSUS II (Special Section A*CENSUS II)*, rubrike *Articles* ("Članci") sa stručnim i znanstvenim radovima te rubrike *Reviews* ("Prikazi") s prikazima stručne i znanstvene literature s područja arhivistike.

Glavno je obilježje 86. godišta časopisa, a posebno prvoga broja, anketa *A*CENSUS II (Archival Census and Education Needs Survey in the United States)*, u kojoj su prikupljeni podaci o stanju i razvoju arhivske struke, arhiva i profesionalnoga života arhivskih djelatnika s područja SAD-a. Glavna urednica Amy Cooper Cary u uvodnoj riječi navodi kako je, shodno provedenoj anketi, naglasak prvoga broja stavljen na razmatranje teorijskoga i praktičnoga razvoja arhivske struke u SAD-u kroz povijest, a poglavito tijekom posljednja dva desetljeća. U sličnom tonu sastavljen je i govor predsjednice Društva američkih arhivista s godišnje skupštine društva održane 7. kolovoza 2002. u Washingtonu. Međutim, umjesto na struku u cjelini, predsjednica Chartier prvenstveno poziva na razmatranje osobnih potreba i radnih uvjeta arhivskih djelatnika, odnosno na propitivanje uloge koju pojedinac ima u sustavu.

Nakon riječi urednice i predsjedničkoga obraćanja arhivističkoj zajednici slijede priloge pod naslovom *Special section: A*CENSUS II*, u kojima je opisan postupak provođenja navedene ankete te su interpretirani njezini rezultati. Anketa *A*CENSUS II* provedena je u razdoblju od 19. listopada 2021. do 13. prosinca 2022. i sastoji se od dva dijela. Prvi dio odnosi se na arhivske djelatnike zaposlene u samostalnim arhivima, arhivima u sastavu i drugim institucijama koje posjeduju arhivsko gradivo s područja SAD-a. Drugi dio ankete odnosi se na ravnatelje i voditelje navedenih arhiva. Osnovni cilj ankete bio je prikupiti podatke o stanju i razvoju arhivske struke u posljednja dva desetljeća. Navedena je anketa provedena po uzoru na *A*CENSUS* iz 2004. godine, koja je imala vrlo sličnu zadaću. Međutim, za razliku od prve ankete, *A*CENSUS II* proširen je moralnim i etičkim komponentama koje se temelje na načelima raznolikosti, jednakosti, uključenosti i dostupnosti (*diversity, equity, inclusion* i *access*, DEIA). Anketu je financirao Institute for Museum and Library Services (IMLS), a provedena je uz pomoć tvrtke Ithaka S+R.

U prilogu *Building a Baseline of Archival Data of A*CENSUS II* Jennifer Gunter King i Beth Myers predstavljaju prethodna istraživanja razvoja arhivske struke u SAD-u te obrazlažu razloge nastanka predmetne ankete. U prilogu *A*CENSUS II: All Archivist Survey Report* suradnice iz tvrtke Ithaka S+R Makala Skinner i Ioana G. Hulbert opisuju način provođenja ankete te interpretiraju

rezultate njezina prvoga dijela, koji je proveden suradnjom s 5.699 djelatnika arhiva. U anketi su prikupljeni podatci o obrazovanju i demografiji zaposlenika u arhivima (dobi, spolu, rasnoj i nacionalnoj pripadnosti) te su bilježena mišljenja djelatnika o nekim od najvažnijih pitanja u struci, kao što su uvjeti rada, postupak zapošljavanja, plaća, ravnoteža između poslovnoga i privatnoga života i drugo. Službeni rezultati ankete objavljeni su u digitalnom repozitoriju Društva američkih arhivista naziva *SAA Dataverse*.

Rubrika *Articles* sastoji se od 4 stručna članka. Prvi članak u rubrici, naslova "*Sometimes I feel like they hate us*": *The Society of American Archivists and Graduate Archival Education in the Twenty-first Century* autora Ashley Todd-Diaz i Alex H. Poolea, donosi analizu rezultata istraživanja provedenoga u razdoblju od prosinca 2020. do srpnja 2021. koje je obuhvatilo 33 predavača na diplomskim studijima arhivistike s područja SAD-a i Kanade o utjecaju Društva američkih arhivista na razvoj tih studija. U istraživanju provedenom u obliku Zoom intervjua autori su pokušali odgovoriti na 4 temeljna pitanja: u čemu se nazire utjecaj Društva i drugih profesionalnih organizacija na oblikovanje izvedbenih programa na diplomskim studijima, jesu li ispitanici poticali svoje studente na učlanjenje u Društvo ili u druge organizacije, kakva su iskustva ispitanici imali u vođenju studentskih ogranaka Društva na svojim fakultetima te kakva je općenita uloga Društva u promicanju komunikacije, koordinacije i suradnje između članova sveučilišne zajednice i praktičara zaposlenih u arhivima? Rezultati istraživanja vrlo su nepovoljni za Društvo. Dobar dio ispitanika istaknuo je gotovo jednaku ulogu drugih arhivističkih organizacija i društava, posebice lokalnih, u svim relevantnim parametrima istraživanja. Kao ključne mane Društva američkih arhivista ispitanici su naveli njegovu tromost i veličinu, manjak raznovrsnosti te zategnutost odnosa između zagovaratelja teorijskoga i praktičnoga usmjerenja u oblikovanju obrazovnih programa.

Drugi članak naslova *The Academic Enclosure of American Archivist* autorice Eire Tansey donosi analizu i interpretaciju rezultata istraživanja koje je obuhvatilo autore 1.799 znanstvenih članaka objavljenih u časopisu *The American Archivist* u razdoblju od 1938. do 2019. godine. Predmet istraživanja bila je institucionalna pripadnost, odnosno mjesto zaposlenja autora. Predmetnom analizom, autorica je uočila kako je u zadnjih trideset godina došlo do nagloga rasta broja autora koji dolaze iz akademskih i sveučilišnih krugova (predavači i sveučilišni profesori), a da je sve manje onih autora koji dolaze iz prakse, odnosno iz samih arhiva. Autorica tu pojavu naziva akademskim zatvaranjem (*academic enclosure*) i smatra ju vrlo lošom za razvoj časopisa, buduća istraživanja i struku u cjelini. U članku pokušava obrazložiti navedene promjene stavljajući ih u kontekst promjena uređivačkih politika časopisa kroz vrijeme te nabroja negativne posljedice takvoga pristupa.

Članak *College and University Archivists: Doing It All for Less* autorica Michelle Sweetser, Tamar Chute, Elizabeth James, Jane LaBarbara i Kriste Oldham

donosi rezultate prvoga istraživanja provedenoga o arhivima u sastavu sveučilišta i fakulteta s područja SAD-a te radnim uvjetima u njima. Istraživanje je provedeno u obliku ankete od 32 pitanja poslana članovima Sekcije sveučilišnih i fakultetskih arhiva (College and University Archives Section) Društva američkih arhivista elektroničkom poštom. Anketom su prikupljeni podatci o obrazovanju, plaći i radnom statusu ispitanika te o njihovim dužnostima i odgovornostima unutar matičnih ustanova. Nadalje, prikupljeni su podatci o količini, vrsti i sadržaju gradiva koje arhiv posjeduje te o tehničkom okruženju i digitalizacijskim projektima. Anketa je provedena u razdoblju od 11. siječnja do 5. veljače 2021. te je sadržajno i svojom detaljnošću vrlo slična *A*CENSUS II*. Problem je te ankete vrlo slab odaziv ispitanika, zbog čega je njezina relevantnost upitna. Od oko 1.000 arhiva u sastavu sveučilišta i fakulteta koji se nalaze na listi Sekcije, na anketu je odgovorilo svega 193 ispitanika.

U zadnjem članku prvoga broja 86. godišta naslova *Adapting For Distance: A Perspective On Team-Based Archival Processing During A Pandemic* autori Sarah R. Jones i Ryan DiPaolo pišu o izazovima grupnoga sređivanja pod mjerama za suzbijanje pandemije COVID-19 na primjeru sređivanja ostavštine američkoga industrijalca i filmskoga producenta Howarda Hughha. Ostavština Howarda Hughha sastoji se od 484,29 kubnih stopa gradiva koje je prije sređivanja bilo u odjelu Film Department na University of Nevada, Las Vegas. Sređivanje je provedeno na istom sveučilištu unutar odjela Special Collections and Archives. Autori su bili dio skupine od 10 stručnjaka koja je u rujnu 2020. godine, u vrijeme vrhunca pandemije COVID-19, započela sređivanje navedenoga fonda. U članku autori opisuju iskustva u prilagođavanju postupka grupnoga sređivanja mjerama za suzbijanje pandemije fokusirajući se na 4 ključna elementa: organizaciju radnoga prostora, organizaciju gruboga sređivanja, konzervaciju i zaštitu razvrstanoga gradiva te način komunikacije.

Prvi broj časopisa završava rubrikom *Reviews*, koja sadržava sljedeće prikaze: knjige *What Primary Sources Teach: Lessons for Every Classroom* autorica Jen Hoyer, Kaitlin H. Holt i Julie Pelaez (prikaz Sare Lyons Davis); zbornika *Engaging Undergraduates in Primary Source Research* urednika Lijuana Xua Lanhama (Kayla Harris); knjige *Exhibiting the Archive: Space, Encounter, and Experience* autora Petera Lestera (Claire Du Laney); knjige *Viral Cultures: Activist Archiving in the Age of AIDS* autorice Marike Cifor (Marissa Friedman); knjige *Rescued from Oblivion: Historical Cultures in the Early United States* Aleae Henle (Amber Glen); zbornika *Narrative Expansions: Interpreting Decolonisation in Academic Libraries* urednica Jess Crilly i Regine Everitt (Heather Mulliner) te rada *Cultural Humility* autora Davida A. Hurleyja, Sarah R. Kostecky i Lori Townsend (Jessica Tai).

Drugi (jesensko/zimski) broj časopisa sastoji se od uvodne riječi urednice Amy Cooper Cary naslova *It's a Conversation*, priloga *A*CENSUS II*, rubrike *Special Section: Middle Eastern and North African Archives*, rubrike *Articles* i rubrike *Reviews*.

Urednica Cooper Cary u uvodnoj riječi *It's a Conversation* piše o važnosti znanstvenih i stručnih radova kao glavne forme komunikacije unutar zajednice. Nadalje, navodi kako je cilj ovoga broja časopisa potaknuti razmatranje identiteta, prakse i društvene odgovornosti arhivista. Veliku pažnju u uvodu daje i posebnoj rubrici ovoga broja časopisa *Special Section: Middle Eastern and North African Archives*, o kojoj više u nastavku.

U prilogu A*CENSUS II analiza je rezultata drugoga dijela već spominjane ankete pod naslovom *A*CENSUS II: Archives Administrators Survey Report*, koju iznosi Makala Skinner. Drugi dio ankete proveden je suradnjom s 746 ravnatelja samostalnih arhiva te voditelja arhiva u sastavu akademskih institucija, vladinih agencija, neprofitnih organizacija i drugih arhivskih ustanova diljem SAD-a. U anketi su prikupljane informacije o financijskim resursima i količini gradiva kojima arhivi raspoložu, broju i strukturi zaposlenih te primjeni načela raznolikosti, jednakosti, uključenosti i dostupnosti (DEIA) u radu arhiva. Ispitanici u bili ispitani i o svojim pogledima na strateška usmjerenja ustanova kojima upravljaju, izazovima s kojima se susreću u radu te svojoj ulozi u tim organizacijama. Službeni rezultati ankete objavljeni su repozitoriju *SAA Dataverse* te na *Inter-University Consortium for Political and Social Research* (ICPSR).

Posebnost drugoga broja ovog godišta časopisa svakako je rubrika *Special Section: Middle Eastern and North African Archives*. Riječ je o prvoj takvoj rubrici u časopisu u kojoj se nastoji američke arhiviste upoznati s bliskoistočnim i sjevernoafričkim arhivima i arhivskim praksama. Prema uvodnim riječima urednica Sumayye Ahmed (*Appreciating The Archives and Archival Thinking of The Middle East and North Africa*) i Rebecce Hankins (*Centering The Archives of The Middle East and North Africa*) cilj je ove rubrike razbiti predrasude o tim arhivima kao nedostupnima, nerazvijenima i sklonima propadanju zbog čestih ratnih sukoba u njihovu području. Također, cilj je preispitati značenje koje mjesto nastanka, ljudi, stvaratelji i arhivi u kojima se gradivo čuva imaju na interpretaciju značenja i važnosti arhivskoga gradiva.

Rubrika se sastoji od 7 znanstvenih članaka. U prvom članku naslova *Activating Personal Counter-Archives: The Case of the Amir Hassanpour Fonds* autor Mahdi Ganjavi proučava ulogu osobnih arhiva i arhiva zajednica u tzv. kontra-arhiviranju (*counter-archiving*) na primjeru osobnoga fonda Amira Hassanpoura (Mahabad, 1943. – Toronto, 2017.), profesora lingvistike na Sveučilištu u Torontu te kurdskega revolucionara i aktivista. Izraz *kontra-arhiv* obuhvaća alternativnu praksu usmjerenu protiv tradicionalne arhivske prakse i struktura moći, odnosno specifičnu formu arhivskoga aktivizma koji se bavi prikupljanjem, čuvanjem i obradom gradiva koje je marginalizirano i izbačeno iz službenih arhiva. Autor u članku objašnjava važnost fonda profesora Hassanpoura, odnosno gradiva koje je Hassanpour prikupio tijekom života u Iranu, za dokumentiranje povijesti kurdskega nacionalnoga i socijalističkoga pokreta u Iranu te za borbu

protiv iranske državne politike koja od Islamske revolucije 1979. godine aktivno cenzurira i negira tu povijest.

U drugom članku naslova *Khoya: Marocco Sound Archive: Sounds, Voices, Memories, and Cognitive Reparture* autorica Vanessa Paloma Elbaz opisuje osnivanje digitalnoga arhivskoga repozitorija u Maroku kojemu je cilj bilježenje, očuvanje, klasificiranje i digitaliziranje zvučne ostavštine židovske manjine u Maroku. Digitalni arhivski repozitorij *Khoya* osnovan je 2014. godine sa središtem internetskih poslužitelja u Casablanci. Arhiv se sastoji od 1.129 terabajta zvučnih zapisa vjerskih i sekularnih judeo-marokanskih napjeva te snimki intervjua, koncerata, liturgijskih slavlja, obiteljskih okupljanja i drugih događaja koji dokumentiraju razne segmente života lokalnih židovskih zajednica. Autorica u članku donosi kratak pregled povijesti židovske manjine u Maroku, objašnjava odnos marokanskih vlasti prema židovskoj manjini te raspravlja o izazovima s kojima se je susrela tijekom formiranja digitalnoga repozitorija. Primjerom navedenoga arhiva, autorica pokušava predstaviti alternativan način arhiviranja tzv. arhiviranjem iz mnoštva (*crowdsourced archiving*), u kojem članovi zajednice sami stvaraju alternativnu povijest Maroka putem interakcije unutar svoje i s drugim zajednicama.

U članku *Locating Arab Americans in Greater Detroit: An Overview of MENA Archives in Southeast Michigan* djelatnici 4 kulturne i visokoobrazovne ustanove u Detroitu Alexis Braun Marks, Mason Christensen, Amanda Ford, Steven Gentry, Ashley Johnson Bavery i Matthew Jaber Stiffler predstavljaju sadržaj arhivskih zbirki i fondova koje njihove matične ustanove posjeduju o zajednici iseljenika s područja Bliskoga istoka i Sjeverne Afrike (*Middle East and North Africa*, MENA) u južnom Michiganu. Riječ je o sljedećem ustanovama: The Bentley Historical Library na University of Michigan, The Arab American National Museum, The Dearborn Historical Museum i Eastern Michigan University Archives. Autori ovim člankom, uz opise sadržaja zbirki i fondova, nastoje opisati i način suradnje sa spomenutim zajednicama te promovirati Detroit kao njihov centar istraživanja.

Beyond The Frame: Toward a Collection Level Redescription of Colbert Held Archive autora Ryana Zohara vrlo je zanimljiv članak koji preispituje tradicionalne prakse u izradi i reviziji opisa arhivskih fondova i zbirki na primjeru zbirke fotografija američkoga geografa i diplomata Colberta Colgatea Helda (1917.-2016.) koja se čuva na Middle East Institute (MEI) u Washingtonu. Held je služio kao američki diplomat na Bliskom istoku od 1956. godine, gdje je za vrijeme boravka, privatno i u službene svrhe, izradio 18.000 fotografija gradova, ljudi i geografskih obilježja. Autor u članku predlaže da se opis navedene zbirke fotografija, umjesto opisa svake pojedine fotografije (komada), izvede samo na razini čitave zbirke (jedinstveni opis) što odgovara novomu pristupu u arhivistici pod nazivom "više proizvoda, manje obrade" (*more product, less process*, MPLP).

Osim očite prednosti koje takav pristup u obradi i opisivanju velikih fondova ima za manje arhive u vidu uštede vremena i sredstava, autor kao još jednu prednost takvog pristupa ističe povećanje broja perspektiva iz kojih se to gradivo može promatrati. Povećanjem broja perspektiva umanjuje se moć tradicionalističkih struktura moći kojima su službeni arhivi glavni izvor te se omogućuje da se glas potlačenih društvenih skupina čuje u interpretaciji arhivskoga gradiva.

Članak *The Counter-Archive: Eluding The Erasures of Iraq's Successive Wars*, kao i prvi članak dotične rubrike, bavi se pitanjem kontra-arhiva. Autora Amina Alsadena na pisanje ovoga članka potaknulo je istraživanje koje je radio o jednom umjetničko-arhitektonskom pokretu u Bagdadu nakon Drugoga svjetskoga rata. Na samom početku istraživanja autor je naišao na problem jer je većina arhivskoga gradiva o temi, koje je čuvano u iračkim državnim arhivima, bilo izgubljeno ili uništeno u ratnim sukobima u kojima je Irak sudjelovao od kraja 1980-ih godina. Postojeće gradivo bilo je pak nedostupno zbog loše formuliranih iračkih propisa o dostupnosti arhivskoga gradiva. Zbog navedenih okolnosti, autor se je okrenuo prikupljanju sekundarnih izvora u vidu publikacija i literature objavljenih na zapadu, snimaka razgovora s arhitektima i suvremenicima pokreta te drugih izvora kao što su fotografije, crteži i druga dokumentacija. Pretvorbom prikupljenoga materijala u digitalni oblik autor je stvorio digitalni arhiv koji po strukturi odgovara teorijskomu modelu kontra-arhiva. Autor u članku opisuje svoje iskustvo u provedbi navedenoga istraživanja, prikupljanje sekundarnih izvora i formiranje digitalnoga arhiva te razlaže sve elemente koji njegov projekt kvalificiraju kao kontra-arhiv.

The Absence of a National Archives and Legislation: The Vacuum of Records and Archives Management in Kuwait autorice Sakene A. Al-Alawi raspravlja o nedostacima politike upravljanja dokumentarnim i arhivskim gradivom u Kuvajtu, jedinoj zemlji Perzijskoga zaljeva u kojoj ta politika još uvijek nije uređena i centralizirana. U uvodnom dijelu rada autorica donosi povijesni pregled pokušaja uređenja arhivske politike u Kuvajtu te pregled literature o važnosti postojanja državnih arhiva, arhivskoga zakonodavstva i propisa, edukacijskih programa, obrazovanoga kadra i provođenja stručnoga arhivskoga nadzora. U razradi, autorica provodi analizu kuvajtskoga ustava iz 1963., lokalnih novina i intervjuva provedenih među djelatnicima državnih i javnih službi u Kuvajtu te shodno analizi predlaže mjere i smjernice za uređenje trenutačnoga stanja.

Rubrika završava člankom *What's in The Name? Archives and Special Collections at American Research Institutions in The Middle East: Repositories at American University of Beirut, The American University of Cairo, The American Center of Research in Jordan and New York University Abu Dhabi* autora Brada Bauera, Samar Mikati Kaissi, Rydera Kouba i Stephena Urgola, u kojem predstavljaju organizacijske strukture i arhivsko gradivo 4 institucije navedene u naslovu, osnovane na području Bliskoga istoka i Sjeverne Afrike. Autori opisuju

povijesni razvoj, organizaciju arhivske službe i prakse, evoluciju akvizicijskih politika te donose informacije o dostupnosti gradiva i inicijativama na području digitalizacije gradiva navedenih ustanova. Pritom navedene elemente stavljaju u kontekst nacionalnih arhivskih politika država u kojim su te ustanove smještene.

Rubrika *Articles* sastoji se od 7 stručnih i znanstvenih članaka. Članak naslova *Archival Mentalities, Multiculturalism and The Canadian Context: Identifying The Value and Impact of The Ontario Jewish Archives* autorica Yoonhee Lee, Henrie Aton, Donne Bernardo-Ceriz i Wendy Duff predstavlja istraživanje provedeno 2018. godine o efikasnosti organizacije i plana rada te utjecaju koji Arhiv židovske zajednice u Ontariju (Ontario Jewish Archives, OJA) ima na lokalnu zajednicu. Istraživanje je provedeno u obliku intervjua provedenih među članovima upravnoga odbora, volonterima i zaposlenicima arhiva te mrežne ankete poslane pretplatnicima usluga arhiva. Cilj istraživanja bio je otkriti kako zaposlenici i korisnici percipiraju utjecaj OJA te uklapa li se njihova percepcija, prema teoriji arhivskoga mentaliteta Amira Laviea, u okvire kanadske politike multikulturalizma.

Drugi članak naslova “*Primary Sources Belong in a Library But in a Special Place*”: *Corporative Identity and User Perspective on the Positioning of Archives in Academic Libraries* autorice Ashley Todd-Diaz donosi rezultate istraživanja korporativnoga identiteta i korisničke percepcije o arhivima u sastavu akademskih knjižnica u SAD-u. Navedeno istraživanje provedeno je 2018. godine s 33 korisnika 6 arhiva u sklopu 5 neimenovanih akademskih knjižnica s područja istoka i srednjega zapada SAD-a. Kombinacijom intervjua provedenih na licu mjesta i slanjem mrežne ankete, autorica je htjela otkriti kako korisnici percipiraju navedene arhive, razlikuju li ih od knjižnica u sklopu kojih su osnovani te kako definiraju uspješno istraživanje u arhivima. Rezultati istraživanja vrlo su zanimljivi jer ukazuju upravo na slabost korporativnoga identiteta navedenih arhiva. Iako je u informacijskim znanostima granica između arhiva i knjižnica čvrsto definirana, korisnicima je ta granica često vrlo nejasna, što uzrokuje poteškoće u pretraživanju i korištenju gradiva spornih arhiva.

U *Archival Reckonings: Confronting White Supremacy in the Digital Transgender Archive* autor i direktor Digitalnog arhiva transrodnih osoba (*Digital Transgender Archive – DTA*) K. J. Rawson otkriva utjecaj logike bjelačkih struktura moći u projektima posvećenima arhivskom zastupanju potlačenih društvenih skupina na primjeru vlastitoga projekta. Autor u članku istražuje i diskutira o tom kako vrednovanje i odabiranje arhivskoga gradiva može služiti kao alat za rasnu nadmoć, kako načelo otvorenoga pristupa gradivu može katkad nanijeti štetu pripadnicima potlačenih društvenih skupina te kako su se tvorcima DTA suočavali s rasističkim sadržajem prilikom stvaranja digitalnoga arhiva. Na kraju članka donosi 5 smjernica za suzbijanje problema i uklanjanja utjecaja i logike bijele nadmoći u sličnim projektima.

U članku *Archives, Decolonisation and The Politics of Tribal Sovereignty: An Examination of Accessibility Barriers to Indigenous Federal Recognition Research in The United States* autorice Dane Reijerkerk i Caterine M. Reed proučavaju učinke politike dekolonizacije arhiva u SAD-u na povećanje dostupnosti gradiva zajednica američkih domorodaca. Autorice navedene učinke proučavaju na konkretnom primjeru procedure za dobivanje federalnoga priznanja suvereniteta za zajednice američkih domorodaca u SAD-u. Kroz razlaganje značenja i opis procedure za dobivanje federalnoga priznanja te opisa procedure istraživanja arhivskoga gradiva po smjernicama Društva američkih arhivista, autorice pokušavaju odgovoriti na pitanje olakšava li trenutačna politika dekolonizacije zajednicama američkih domorodaca provedbu istraživanja arhivskoga gradiva u svrhu dobivanja federalnoga priznanja. Na kraju članka, autorice donose preporuke za unaprjeđenje trenutačnoga stanja.

Peti članak naslova *Emerging Best Practices from Managing Online Exhibits: Survey Report* autorica Pam Hackbart-Dean, Leanne Barcelona i Anne Marie Hamilton-Brehm donosi rezultate mrežne ankete provedene među članovima Društva američkih arhivista, Američkoga knjižničarskoga saveza (American Library Association) i Američkoga muzejskoga saveza (American Alliance of Museums) početkom 2022. godine o trenutačnim politikama i praksama koje se koriste za vrednovanje, upravljanje i održivost mrežnih izložbi za archive, muzeje i knjižnice s područja SAD-a i Kanade. U formiranju ankete autorice su bile potaknute problemima koje takve izložbe imaju zbog brzoga napretka tehnologije u vidu održavanja i nadogradnje, migracije podataka te redovite kontrole točnosti i iskoristivosti navedenih izložbi. Anketa se je fokusirala na tri glavna pitanja: zašto matične institucije ispitanika stvaraju mrežne izložbe, koji softver koriste za njihovu izradu te kako ih održavaju i upravljaju njima. Nakon interpretacije rezultata ankete, autorice su sastavile 12 smjernica za planiranje, upravljanje, zaštitu, održavanje, nadzor i prezentiranje mrežnih izložbi.

U predzadnjem članku rubrike naslova *Innovation and Collaboration at the National Library of Medicine: Migrating Profiles in Science to a New Digital Platform for Development, Preservation and Public Access* autori Jennifer Gilbert, Christie Moffatt, Jeffrey S. Reznick i Doron Shalvi opisuju migraciju sustava digitalne knjižnice i mrežne stranice *Profiles in Science* u sustav novoga digitalnoga repozitorija Nacionalne medicinske knjižnice (National Library of Medicine, NLM) namijenjenoga za upravljanje i prezentaciju sadržaja. Projekt *Profiles in Sciences* započeo je 1998. godine, a razvio ga je upravo NLM kao digitalnu platformu za pružanje dostupnosti znanstvenih radova, literature i arhivskoga gradiva o povijesti znanosti, medicine i javnoga zdravstva u 20. i 21. stoljeću. Navedeni digitalni arhiv je kroz godine narastao na 40 zbirki i fondova koji sadrže oko 30.000 digitalnih objekata raznih vrsta. Zbog potrebe tehnološkoga osuvremenjivanja i želje za boljom javnom dostupnosti gradiva, autori i djelatnici NLM-a su 2019. godine pokrenuli projekt migracije navedenoga sadržaja sa

stare platforme na novu, prikladniju potrebama 21. stoljeća. Autori u članku nabrajaju resurse koji su im bili potrebni za migraciju te opisuju metodologiju njezina izvođenja.

Rubrika završava člankom *Wikipedia Pages for Underrepresented Archivists: Creating Representation Through an SAA Foundation Grant-Funded Documentation Project*, u kojem studentica volonterka Stephanie Collier i sveučilišna arhivistica April K. Andersorn-Zorn s Illinois State University opisuju provedenje projekta izrade biografskih stranica na Wikipediji o arhivistima koji su pripadnici podzastupljenih društvenih skupina. Projekt je bio izveden 2019. i financiran od strane Društva američkih arhivista. Navedeni projekt imao je velik uspjeh jer je od prvotno zamišljenih 15 stranica studentica Collier uspjela napraviti čak 40 stranica. Međutim, uredništvo je Wikipedije od ukupnoga broja stranica odbilo čak njih 15 navodeći razne razloge. Autorice se zbog toga u članku prije svega osvrću na poteškoće koje su imale s uredništvom Wikipedije. Uz opis projekta, autorice donose i povijesni pregled razvoja Wikipedije te analiziraju njezine uređivačke smjernice i politiku zaštite osobnih podataka koje ju čine problematičnom po pitanju društvene raznolikosti i (ne)pristranosti.

Drugi broj, kao i prvi, završava rubrikom *Reviews*, koja se sastoji od sljedećih prikaza: zbornika *Minds Alive: Libraries and Archives Now* urednika Patricije A. Demers i Tonija Sameka (prikaz Becky White), knjige *Archives in the Digital Age: Preservation and the Right to Be Forgotten* autora Abderrazak Mkadmija (Josh Hogan), zbornika *Born-Digital Design Records* urednice Samanthe Winn (Andy Altenbach), knjige *Archives 101* autorice Lois Hamill (Christina Wolak), zbornika *Thriving as a Mid-Career Librarian: Identity, Advocacy, and Pathways* urednika Brandona K. Westa i Elizabeth Galoozis (Caryn Radick), zbornika *Disputed Archival Heritage* urednika Jamesa Lowrya (Mpho Ngoepe) te knjige *Dark Archives: A Librarian's Investigation into the Science and History of Books Bound in Human Skin* autorice Megan Rosenbloom (Alissa Matheny Helms).

Alen Boronić